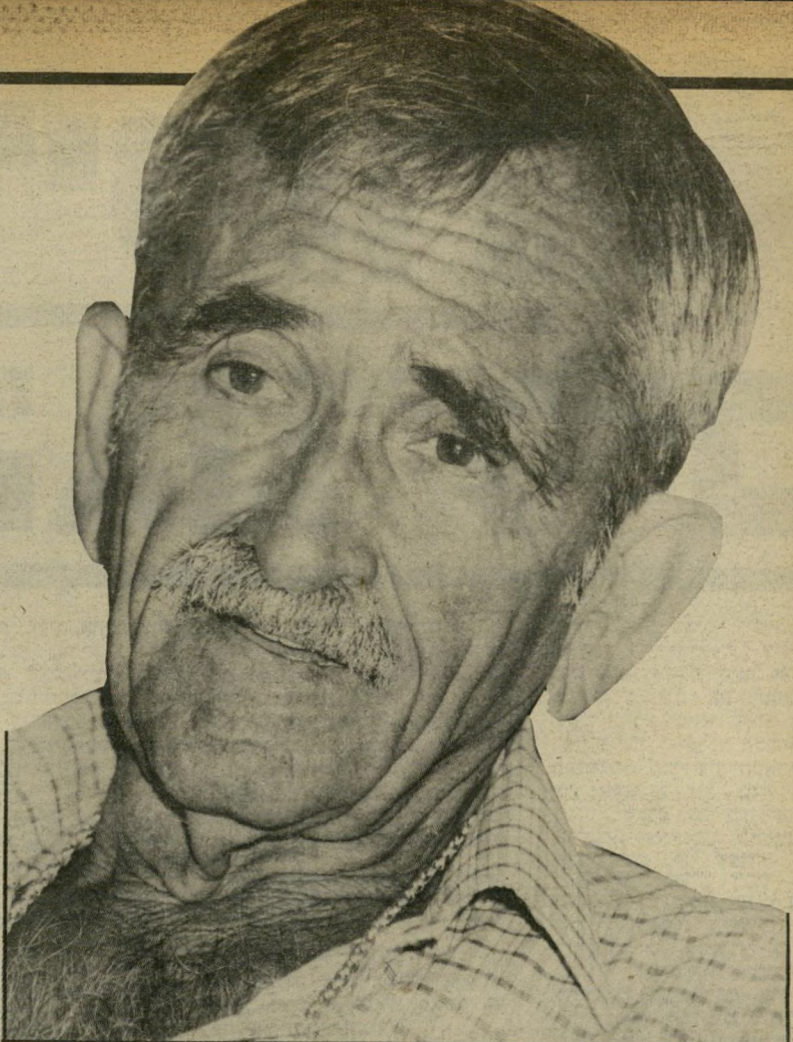


סא"ל דב ירמיה נדון, הודשע זנענש

# האשמה:

# מצפון!



חמות. וזה קורה לא מפאת גילו. הוא משך רת במילואים בהתנדבות מזה 15 שנים. בסוף כל שנה נהג לחתום על שנת-שירות נוספת בהתנדבות. הוא הקים את המיש"מ האורחי בנהריה אחרי ההתקפה במעלות, וכשהותקף בנהריה בית שבו נהרגו אב ושתי בנותיו, היה ירמיה בין הראשי-שונים שנוצע למקום, כשבידיו עוור, ר לחם בתוקפים. מוטה גור, שהיה אז רמט"ל, ציין אותו לשבח.

במילחמת-הלבנון שירת ירמיה ביחידת סיוע לאוכלוסיה האזרחית בדרום-לבנון, אחר הנסיון שצבר במלחמת-הליטאני. גם אז עסק בשיקום פליטים.

כבר בימי המלחמה, הראשונים נחרד ירמיה. היה פער עצום בין מיספר הפלתיים ובין העזרה שהוגשה להם. תחת לעבוד עם אנשים המודעים לחשיבות תפקידם הוא נתקל בחומה של אדישות, קהות-חשים, שמחה לאיד וציניות. הוא ירדע לספר, שגם במיבצע ליטאני היו פליטים, אך היתה זרימה מאסיבית של בתים טרומיים, אוהלים, דלק, אוכל, בגדים ותרופות ליחידות הסיוע. אבל אז עור וייצמן היה שר-הביטחון. היום הרוח היא אחרת, וזו תוצאה של השילטון החדש.

אחרי כמה ימים הבין, לדבריו, שאחלת היד היא מכוננת: 50 אלף איש ישנו על שפת-הים. נשים, ילדים וקונים, ללא קורת גג, ללא אוכל, הם היו מפורזים בפרדסים, מפוחדים ומבוהלים. כששאלתי מה עם הפליטים הפלסטיניים, נעניתי שאנו עוזרים רק לפליטים הפלסטיניים, ושפלסטינים ישפל אונר"א. אונר"א הופיע רק אחרי שבועיים.

## פירוש חלוצי

**הוא סבור, שמא המצב לא השתפר. רוב הגברים יושב במחנה-מעצר, חלק ברחו לביירות או לכיוון סוריה. אלה שברחו לביירות, הוצאו משם יחד עם לר-חמי אש"ף. להערכתו, 50 אלף איש עדיין מחוסרי-בית.**

הסוכנות, שלה לו ירמיה מכתב שבו מחה על שפושע משמש בתפקיד בכיר. כשהיה המוכתר של קיבוץ אילון בתקופת המנדט, פיתח ירמיה וקיים קשרים עם הערבים. מאז הוא מארגן קבוצות מיפגש בין יהודים וערבים. התואר שהודבק לו: "אוהב ערבים".

גם את קיבוץ אילון, שבו היה חבר, נאץ לץ לעזוב על רקע חילוקי-דעות אידיאלי-לוגיים. הוא נחמד בקירבה יתרה למשה סנה. הסיבה: הוא פעל נגד הקמתו של המישל הצבאי ונאבק לביטולו.

כאשר החליט בך-גוריון על הקמת צבא הקבע, היה דב ירמיה בין הקצינים שהתנגדו להפיכתו של צה"ל לצבא מיקצועי. קצינים רבים פוטרו מייד. הוא עצמו פרש מן הצבא שנה לאחר מכן.

עד לפני ארבע שנים היה איש שמורות-הטבע. כשהוקמה הטיירת הירוקה, הסתכסך עם אברהם יפה, והגיע לקרע גלוי עימו. שבעקבותיו עזב את שמורות-הטבע.

ירמיה, בן 68, איש נאה, בעל ארשת פנים החלטית ותקיפה, מתקומם עדיין ומוחה מחדש על גילויים של אי-צדק. הוא עושה זאת במרץ בלתי-גלאת, כשהוא "מכור" למטרה. לפעמים נדמה שהדבר הפך אצלו לעניין כפייתי.

הוא רגיל לכך ששונאים אותו, שהוא מעורר התקוממות. והוא גם מודה בכך שמילחמתו היא דון קישוטית. אולם אין הוא מרפה. בעידודה ובהערצתה השקטה של אשתו, מנוחה, הוא עולה על ברי-קאדות, מתרעע, מועיק. כל החומר ערוך ומתויק בקלטר משרדי עב-כרס. בתוכו מאות מיכתבי מחאה וביקורת למערכות-עיתונים, למשרדי-ממשלה, לקציני-צבא בכירים, לרשויות מקומיות. הנושא הכמי-עס-מרכזי בכולם: היחס אל הערבים.

עיניו עירניות ודרוכות. עיניים של נער צעיר, שרק יצא לחיים, והוא עדיין נבעת מכל גילוי של עוול, אטימות ורוע-לב. ואלה מצויים בשפע.

דב ירמיה וליד נהלל ליווה את צה"ל עם הקמתו. והשתחרר ב-1952 בתפקיד מח"ט. מילחמת-הלבנון תהיה המלחמה האחרונה שבה השתתף הקצין למדד-מילי-

הפעם שילם את המחיר המלא: דב ירמיה סולק מתפקידו כראש-ענף "יחידת מינהל ושירותים" בדרום-לבנון. בצה"ל 1982 אין אוהבים "לדים פרובלמטיים". מצפון, צדק ומוסר הם — לדעת רבים — קלישאות נבובות השייכות לעידן תנועת-הנוער.

## "אוהב ערבים"

**ב מילחמת העצמאות** הוא הביא לי-גילוי של פשע המלחמה החמור ביותר שבוצע במהלכה. שמואל להיס, מנכ"ל הסוכנות לשעבר, היה אז מסיפא צעיר. שהרג 35 אזרחים. בני 14 — 70. שהוא הופקד לשמור עליהם. כשהגיע ירמיה, שהיה או סמג"ד, למקום וגילה את הרצח, אמר לו להיס שהוא "נקם את ניק" מת חבריו", שנהרגו עליידי פורעים ב"בתי-הזיקוק בחיפה".

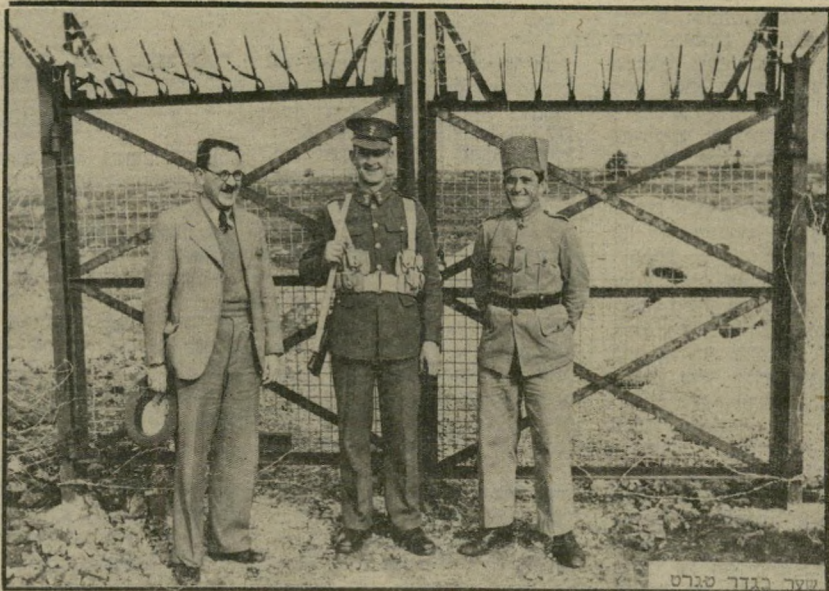
דב ירמיה לא נח ולא שקט עד שהביא להעמדתו לדין. במישפט טענה ההגנה ש-הנימוק למעשה הוא צבאי. להיס חשש מהתקפת-נגד, לא היה עימו די כוח, ולכן חיסל את השבויים. פסק-הדין היה שבע שנות מאסר. להיס עירער, ועונשו הופחת לשנת מאסר אחת. אולם גם אותה לא העביר בכלא. הוא קיבל הגינה מהגנאי. כשהתמנה להיס עליידי דולצ'ין כמנכ"ל

**ב חדר נפלה דומייה.** עשרות קצין ניס הקשיבו בדריכות לדברי סגן מפקד היחידה. ביניהם בלטה דמותו של איש ששיערו שיבה, פניו חרושות קמטים. סגן-אלוף אמיתי לביא סקר את המצב. לפתע, ללא כל הודעה מוקדמת, הודיע: "סגן-אלוף דב ירמיה פורש מהיחידה." לדב ירמיה נדמה היה שאינו שומע היטב. עברו כמה שניות עד שעכל את החששה. הזמן: תחילת אוגוסט 1982. האירוע: כנס קצינים של היחידה, לסיוע ולשיקום פליטים בדרום לבנון.

סגן-אלוף אמיתי ירד מן הבימה ומסר לדב ירמיה מעטפה חתומה. ירמיה עיין בכתוב בשתיקה. עיני כל הקצינים ליוו אותו.

לירמיה היתה זו טטירת-לחי. 53 שנים מחייו היו מוקדשות למערכת הביטחון. כמשך 15 השנים האחרונות שירת במ"ל לואים בהתנדבות. לפתע, בדרך-אגב, נודע לו, לראשונה, על סיום הפרק העיקרי ב-חייו.

אחרי שהתעשת, נטל את רשות הדיבור ואמר: "דעו לכם, שאיני פורש מרצוני." דב ירמיה רגיל להיות "הילד הנורא". במשך 53 שנות שירותו במערכת הביטחון — בהגנה, בפלמ"ח, במישטרת-היושבים, בצבא הבריטי, בצה"ל ובמישמר האזרחי, ברשות שמורות-הטבע וביחידת הסיוע הפליטים — הוא התנגח ללא הרף עם הממונים עליו ועם העובדים במחיצתו.



1940: חורש באילון הילד-הנורא

1939: גאפיר ליד גדר-המערכת בגבול לבנון (מימין) ראשיתה של "הגדר הטובה"

1938: בעלייה לאילון פירוש חלוצי